ह वा अपारमक्षय्यं लोकं जयति। योऽग्निं नाचिकेतं चिनुते। य उ चैनमेवं वेद" इति॥

(८) आदित्यमण्डलादूर्ध्ववर्त्तिनं ब्रह्मलोकं प्राप्तस्यायुः-क्षयहेतुभूतकालपारतन्त्र्याभावं दृष्टान्तेन दर्शयति। "अथो यथा रथे तिष्ठन् पक्षमी पर्य्यावर्त्तमाने प्रत्यपेक्षते। एवमहोरात्रे प्रत्यपेक्षते। नास्याहोरात्रे लोकमाप्नुतः। योऽग्निं नाचिकेतं चिनुते। य उ चैनमेवं वेद"॥ ४॥ इति। अत्युन्नतस्य रथस्योपरिवर्त्तमानः पुरुषो रथस्य पार्श्वयोरधोभागे पुनः पर्यावर्त्तमाने 'पक्षमी' उभे चक्रे, स्वस्मादत्यन्तमधस्तनत्वेन प्रतिक्षणं पश्यति। एवमसौ ब्रह्मलोके वर्त्तमानः पुरुषोऽधस्तनेषु मनुष्यादिलोकेषु प्राणिनामायुःक्षपणाय पुनः पुनः पर्यायवर्त्तमाने 'अहोरात्रे', स्वस्मादत्यन्तनीचत्वेन प्रतिक्षणं पश्यति। 'यो नाचिकेतमग्निं चिनुते', यश्चोपास्ते उभयविधस्य 'अस्य', 'लोकं', 'अहोरात्रे', 'न', प्राप्नुतः। ब्रह्मलोके हि नैते अहोरात्रे अत्यल्पे प्रसरतः किन्तु कल्पमात्रमेकमहः तस्मादितरलोकेष्विव 'नास्य', आयुः क्षीयते॥

इति सप्तमोऽनुवाकः।

अथ अष्टमोऽनुवाकः।

(९) सप्तमे नाचिकेताग्न्युपासनं पक्ष्याकारवायुदेवताविषयमुक्तं। अष्टमे ब्रह्मलोकप्राप्तिलक्षणस्य तत्फलस्य मृत्युराहित्यमुपाख्यानेन दर्शयति। तत्रादौ नाचिकेतसः प्रश्नं दर्श-